

Verksamhetsrapport delår 1 2023

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	3
3 Resultat, prognos och investeringar.....	3
3.1 Resultat	3
4 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen	5

1 Inledning

2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

Det är fortsatt gott om platser i förskolan och prognosen visar på en kraftig minskning av barn under hela planeringsperioden. Den nyöppnade förskolan i Hemlingborg fyller inte sina platser. Förskoleplatser behöver tillskapas i Nordöstra området och Sättra. I Nordöstra byggs Varva skola om till förskola, vilket är angeläget för att möta behovet i området. I Sättra har en fristående huvudman planer på en förskola. Det behövs fortsatt nära dialog med GFAB när det gäller planeringen av platser i förskolan.

Hemlingborgs skola startar sin verksamhet hösten 2023. Fridhemsskolan stängs för rivning och ombyggnation hösten 2023, eleverna ska under den tiden evakueras till Hemlingborgs skola. Även inom grundskolan finns ett överskott av platser för årskurs F-6. För årskurs 7-9 i de centrala delarna av Gävle är det de närmaste åren ett par skolor som inte kan ta emot alla elever inom placeringsområdet, totalt råder dock balans på platser. Prognosen visar en svag uppgång på lågstadiet under 2024 och 2025, därefter en minskning för hela planeringsperioden, för mellanstadiet sker minskningen från 2030 och framåt. För högstadiet ligger elevantalet på nuvarande nivå hela planeringsperioden. Erfarenheten visar att prognosarbetet är komplext med många faktorer som spelar in. Nämndens bedömning är att behovet av elevplatser i centrala Gävle kommer vara fortsatt högt. En fristående grundskola, Raoul Wallenbergsskolan, har tillstånd att starta senast hösten 2024 - det råder dock osäkerhet om skolan startar.

Gymnasieskolans prognos visar en svag ökning i början av planeringsperioden, sedan är elevantalet i stort sett konstant. Utbyggnaden av Vasaskolan beräknas hantera behovet av platser i gymnasieskolan. Två fristående gymnasieskolor ansöker om att läsåret 2024/2025 utökning respektive att starta en ny gymnasieskola. Skolinspektionen beslutar om eventuella utökningar hösten 2023.

Långsiktigt behövs ett större samlat grepp om lokaler samt om det finns fysiska möjligheter att samordna/samlokalisera skolverksamhet, vilket leder till förbättrat resursutnyttjande och förmodade kvalitetshöjningar.

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som syftar till att göra det lättare för ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Efterfrågan hos ungdomar och arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av utbildningar på gymnasial nivå. Varje kommun ska samverka med minst två andra kommuner om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning. Gävle planerar att skriva avtal med övriga kommuner i Gästrikland samt med Älvkarleby om ett samverkansområde. Det innebär att eleverna blir förstahandssökande och att gymnasieutbildningen blir gemensam med likartade villkor. På längre sikt innebär det bättre resursutnyttjande för samtliga kommuner.

Pågående eller kommande upphandlingar som kan påverka kostnaderna för verksamheten är upphandling av kost och städ inom förskola och skola.

3 Resultat, prognos och investeringar

3.1 Resultat

(mnkr)	Utfall 2023-04-30	Utfall 2022-04-30	Budget 2023-04-30	Budget helår 2023	Prognos helår 2023
Verksamhetens intäkter	134,4	127,1	129,1	369,9	374
Personalkostnader	-618,5	-564,1	-600,8	-1819,6	-1839,6
Övriga kostnader	-429,3	-392,1	-429,8	-1282,2	-1286,3

(mnkr)	Utfall 2023-04-30	Utfall 2022-04-30	Budget 2023-04-30	Budget helår 2023	Prognos helår 2023
Avskrivningar/nedskrivningar	-6,4	-5,6	-7,2	-20,7	-20,7
Internränta	-0,3	-0,2	-0,2	-0,6	-0,6
Resultat före kommunbidrag	-920,1	-834,9	-908,9	-2753,2	-2773,2
Kommunbidrag	917,7	864,7	917,7	2753,2	2753,2
Resultat efter kommunbidrag	-2,4	29,8	8,8	0,0	-20,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-2,4	29,8	8,8	0,0	-20,0
Investeringar	2,9	0,9	11,0	34,8	34,8
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Resultatanalys

Resultatet för utbildningsnämnden efter första kvartalet landar in i -2,4 mnkr, med en budgetavvikelse på -11,2 mnkr.

Intäkterna avviker mot budget med +3,5 mnkr. Det är driftsbidrag som genererat den positiva avvikelsen, bland annat ett statsbidrag till förskolan som inte budgeterats, "Kvalitetshöjande åtgärder bidragsram 2", 7,0 mnkr. Det ligger också något mer i intäkt gällande medel för asylsökande från Migrationsverket.

Kostnaderna avviker negativt mot budget med 16,5 mnkr. Här är det främst två poster som avviker, personal- samt lokalkostnader. Personalkostnadernas avvikelse på -17,7 mnkr kan förklaras dels med att verksamheten ännu inte anpassat sin organisation efter budgeterade medel. Det beror även på att den kommunala förskolan har ökat antal barn inskrivna, vilket resulterat i mer personal för att hantera ökningen av barn. Nämnden har budgeterat 2 procent i löneökning från och med april månad, men löneöversynen gav medarbetarna en ökning med 4,1 procent för Kommunals avtalsområde och 3 procent för övriga avtalsområden. Det ger en avvikelse på 1,6 mnkr. Lokalkostnaderna avviker efter 4 månader med 7,0 mnkr. Detta beror på hyresökningen som landade in i 8 procent, men som budgeterats med 2 procent. Övrigt material och tjänster avviker positivt med 5,6 mnkr. Verksamhetsresor avviker med 2,5 mnkr, vilket beror en felaktig periodisering. Kostnaderna ökar till hösten.

Förskolan

Förskolan redovisar 1,5 mnkr i resultat för perioden, med en budgetavvikelse på -3,0 mnkr. På intäktssidan är det en positiv avvikelse. Det är dels ett inkommit statsbidrag, "Kvalitetshöjande åtgärder ram 2" på 2,3 mnkr, som inte varit budgeterat samt en ökning i elevpengen med 2,0 mnkr. På kostnadssidan avviker personalkostnaderna med -9,5 mnkr. Dels beror det på att verksamheten ännu inte anpassat sig efter budgeten, dels en högre vikariekostnad än planerat.

Grundskolan

Resultatet för grundskolan är -1,1 mnkr. Budgetavvikelsen är -4,8 mnkr. Det är ytterligare en miljon i avvikelse mot föregående månad. Det är inga avvikelser av de totala intäkterna, men enskilda poster avviker. Det är på kostnadssidan som avvikelserna finns och då främst personalkostnaderna som avviker med 7,3 mnkr. Orsaken är att verksamheten behöver anpassas under våren utifrån sent beslutad elevpeng. Kostnaderna för måltiderna avviker positivt på samtliga områden efter 4 månader.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolans resultat efter 4 månader är +0,9 mnkr, med en budgetavvikelse på noll. Det finns dock avvikelser att kommentera. På intäktssidan avviker elevpengen negativt med -1,6

mnkr, vilket beror på elevtapp som syns på alla skolor. Borgarskolan har anpassat sina personalkostnader utifrån elevminskningen, Vasaskolan och Polhem behöver göra anpassningarna.

Anpassad skola

Anpassad skola redovisar ett resultat på -2,4 mnkr, med en budgetavvikelse på -2,0 mnkr. Det är främst personalkostnaderna som avviker negativt. Detta beror till del på de små enheterna som har svårt att få ihop bemanningen samt att några eleverna ännu inte blivit nivåbedömda och därmed ännu inte tilldelats tilläggsbelopp.

Elevhälsan

Resultat per april landande in på -1,9 mnkr. Det beror på ett minskat statsbidrag från Skolverket samt en ökning av extraordinära tillägg till friskolorna.

Årsprognos

Grundregeln är att nämnderna i Gävle kommun ska ha en budget i balans, vid eventuella avvikelser ska en åtgärdsplan tas fram, beslutas och verkställas.

Förutsättningarna för 2023 års budget, som fullmäktige fattade beslut om i december, har dock förändrats kraftigt. I vårens månadsrapporter visar flera nämnder stora underskott. Bakgrunden är omvärldsfaktorer såsom ökade räntor, hög inflation samt årets avtalsrörelse som gav ett löneutfall utöver det budgeterade. Det finns därmed nämnder som inte kommer att klara en budget i balans 2023 endast genom egna åtgärder.

För att Gävle kommun i det nya läget ska ha en budget i balans pågår nu en process som ska resultera i en reviderad budget för 2023 med preliminära ramar 2024-2026. Den politiska majoriteten önskar att en reviderad budget för 2023 ska beslutas av kommunfullmäktige den 19 juni. Inför detta budgetbeslut är den politiska majoritetens förslag att nämndernas ökade kostnader för hyror ska kompenseras med 8 procent istället för budgeterade 5 procent, och att löneökningarna ska kompenseras från budgeterade 2 procent till avtalens utfall.

Alla nämnder har i budgeten som antogs av fullmäktige i december ett effektiviseringskrav på en procent som ska verkställas under 2023. Vissa nämnder har redan hanterat detta i internbudgeten, andra nämnder hanterar effektiviseringskravet vid nämndens sammanträde i maj.

Efter att ovan har beaktats, lämnar utbildningsnämnden en prognos med -20,0 mnkr. Det pågår dock en process där åtgärder motsvarande 20,0 mnkr ska tas fram.

Investeringsverksamhet

Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 33,0 mnkr enligt kommunplanen. En ombudgetering från 2022 på 1,8 mnkr gör att budgeten för 2023 landar på 34,8 mnkr. Ombudgeteringarna är dels Bergby skola och idrottshall, Tallbacken etapp III och Hemlingborgs förskola.

Utfallet efter de fyra första månaderna är 2,9 mnkr. Under 2023 har nämnden en stor investering som kommer genomföras, Hemlingborgs skola. Skolan kommer öppna till hösten 2023, innan dess ska investeringarna vara gjorda. Vasaskolan kommer påbörja investeringarna under senare delen av året. Hela Vasaskolan kommer stå klart till 2025.

Prognosen för investeringarna är 34,8 mnkr.

4 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen

Resultatet för Utbildningsnämnden efter första kvartalet landar in i -2,4 mnkr, med en budgetavvikelse på -11,2 mnkr.

Intäkterna avviker mot budget med +3,5 mnkr. Det är driftsbidrag som genererat den positiva avvikelsen, bland annat ett statsbidrag till förskolan, "Kvalitetshöjande åtgärder bidragsram 2", 7,0 mnkr. Det ligger också något mer intäkt gällande för medel för asylsökande från Migrationsverket.

Kostnaderna avviker negativt mot budget med 16,5 mnkr. Här är det främst två poster som avviker, personal- samt lokalkostnader. Personalkostnadernas avvikelse på -17,7 mnkr kan förklaras dels med att verksamheten ännu inte anpassat sin organisation efter budgeterade medel. Det beror även på att den kommunala förskolan har ökat antal barn inskrivna, vilket resulterat i mer personal för att hantera ökningen av barn. Nämnden har budgeterat 2 procent i löneökning från och med april månad, men löneöversynen gav medarbetarna en ökning med 4,1 procent för Kommunals avtalsområde och 3 procent för övriga avtalsområden. Det ger en avvikelse på 1,6 mnkr. Lokalkostnaderna avviker efter 4 månader med 7,0 mnkr. Detta beror på hyresökningen som landade in i 8 procent, men som budgeterats med 2 procent.

Prognos för Utbildningsnämnden landar in på -20,0 mnkr. Ett arbete för att ta fram åtgärder motsvarande 20,0 mnkr pågår.